

Za predaj nadbytočných budov modernizačná finančná injekcia

Čo hovoria na aktuálnu reštrukturalizáciu zdravotníckych zariadení v Bratislave jej „duchovní“ otcovia?

O poslednú tlačovú besedu na ministerstve zdravotníctva SR bol z pohľadu médií mimoriadny záujem. Nečudo, veď aj jej ústredná téma - reštrukturalizácia zdravotníckych zariadení v Bratislave - bola nielen zaujímavá, ale aj aktuálna. Veď práve v septembri došlo v doterajšej sieti bratislavských nemocníc a kliník k doslova revolučným zmenám, o ktorých viacerí z doterajších šéfov rezortu síce hovorili, ale reálne k nim prišli len minimálne. Keďže postoj zdravotníckej verejnosti bol k týmto zámerom veľmi rezervovaný, vo viacerých prípadoch otvorene negatívny, vraciame sa k tlačovke ministra zdravotníctva Rudolfa Zajaca a riaditeľov niektorých zdravotníckych zariadení, aby sme podrobnejšie mohli prezentovať ich strategickú filozofiu i osobné názory.

V úvode tlačovej besedy sa minister Zajac letmo zmienil o reštrukturalizácii zdravotníckych zariadení v Košiciach, kde je, podobne ako v hlavnom meste SR, zdravotníctvo kapacitne i personálne predimenzované. Motiváciou boli tri dôvody - uvoľnením a predajom priestorov získať financie na obnovu onkologického inštitútu, na vytvorenie Detskej fakultnej nemocnice ako vhodnej výučbovej bázy pre poslucháčov lekárskej fakulty, ale i na optimálnejšie využitie existujúcich priestorov. Ako konštatoval, projekt sa darí realizovať, hoci s malými technickými problémami.

„V Bratislave je situácia iná,“ konštatoval minister Zajac. **„Denne je tu voľných až 1500 postelí, na ktoré sa viaže personál, zvyšujú sa náklady na vykurovanie a podobne. Ročne tak strácame 2 až 2,5 miliardy korún, ktoré chýbajú inde, trebárs vo vidieckych nemocniciach.“** Následne sa zmienil o zámere ministerstva zdravotníctva použiť finančné prostriedky, získané z predaja nadbytočných budov, na rekonštrukciu hlavného ústavu Fakultnej nemocnice na Mickiewiczovej ul. (mala by tam vzniknúť ukázková výučbová báza so 450 posteľami a modernými posluchárňami).

Financie získané z predaja geriatrickej kliniky, kliniky pracovného lekárstva a fyziatricko-rehabilitačnej kliniky na Krásnej hôrke by mali smerovať na technické a stavebné zmodernizovanie FNŠP L. D. Déreera na Kramároch. Mali by sa tiež použiť pre Materno-fetálne centrum na liečbu matky a jej plodu v Dérerovej nemocnici (vznikla v septembri t. r.), čím by sa aj Slovensko v tejto oblasti pripojilo k moderným trendom v európskej a svetovej medicíne. **„Musíme ešte prediskutovať situáciu, ktorá súvisí s presunom oddelenia akútnej psychiatrie na Úprkovej ul. do Detskej fakultnej nemocnice na Kramároch.“**

Spojenie vedeckej a výučbovej základne

V ďalšej časti úvodného vystúpenia sa venoval minister Zajac zlúčeniu Ústavu preventívnej a klinickej medicíny so Slovenskou zdravotníckou univerzitou. Motiváciou bol zámer, aby z ústavu, v ktorom bol koncentrovaný mozgový vedecký potenciál slovenského zdravotníctva, vznikla dobre financovaná vedeckovýskumná báza. **„Vyzvali sme nielen zdravotnícku univerzitu, ktorá spravuje tento ústav, ale aj ostatné lekárske fakulty, aby sa podieľali na rozvoji slovenskej medicínskej vedy. Išlo nám tiež o to, aby sme z ústavu vyčlenili zdvojené činnosti, ktoré skôr patria do prevádzky zdravotníctva. Vedecká rada ústavu výrazným väčšinovým hlasovaním odsúhlasila spojenie vedeckej a výučbovej činnosti do jedného celku.“**

Ďalším cieľom pozornosti ministra zdravotníctva bol Národný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb v Podunajských Biskupiciach. Zmienil sa o tom, že boli úvahy, či ústav vôbec ponechať, keďže Slovensko má Ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie vo Vyšných Hágoch. **„Nakoniec sme sa rozhodli, že v rámci prvej etapy ponecháme v Podunajských Biskupiciach hrudnú chirurgiu prakticky na celoslovenskej úrovni, vrátane chirurgie pľúc. Výrazne tu však chceme rozvíjať geriatriciu ako modernú medicínsku klinickú disciplínu, slúžiacu pre akútnu medicínu seniorov. S prevzatením sme totiž v rámci prieskumu zistili, že v nemocniciach na akútnych interných oddeleniach tvoria pacienti nad 65 rokov vyše 65 percent klientov. Aj preto máme koncepčný zámer vytvoriť v každom krajskom meste geriatrické oddelenie akútnej internej medicíny seniorov. Preto tiež chceme z Krásnej hôrky presunúť do Podunajských Biskupíc liečebňu pre dlhodobu chorých. Nie sme ešte rozhodnutí, ako budeme riešiť situáciu s liečebňou dlhodobu chorých v ružinovskej nemocnici. Vláda SR totiž**

rozhodla, že v rámci privatizácie sa odpredá ústav v Lehniciach a vytvorí sa z neho nezisková organizácia so zameraním na liečbu a rehabilitáciu dlhodobo chorých.“

Aký bude ďalší osud kožnej kliniky? Minister spomenul, že už pred štyrmi rokmi, keďže lôžka sa dostatočne nevyužívali, došlo k ich päťdesiatpercentnej redukcii; teraz prišiel rad na presun všetkých ambulatných činností, súvisiacich s hospitalizáciou pacientov, do ambulatnej zložky. **„V ružinovskej nemocnici teda neprichádza k zrušeniu kožnej činnosti, ale k jej presunu z lôžkovej do ambulatnej časti, už aj preto, že počet hospitalizovaných pacientov na kožné ochorenia sa každoročne znižuje. Lôžkovú časť presúvame do areálu Fakultnej nemocnice na Mickiewiczovej ulici, kde sú na to vhodné podmienky. Pokiaľ ide o očné oddelenie, v tejto medicínskej činnosti prišlo k prudkému vzostupu jednodňovej chirurgie a lôžkové kapacity sú predimenzované. Budeme musieť prehodnotiť reálnu potrebu nemocničných postelí...“**

Redukcia gynekologicko-pôrodných kapacít

V nasledujúcej časti tlačovej besedy sa dostali na pretras bratislavské gynekologicko-pôrodné kliniky. Minister Zajac uviedol, že práve tieto oddelenia dosahujú najhoršie ekonomické ukazovatele, keďže je v nich absolútne najvyšší počet zamestnancov. Vyplýva to aj z toho, že pôrodnosť v posledných rokoch výrazne klesá. **„Dobrá pôrodnica, aby sa začlenila do európskeho trendu, by mala mať ročne 2500 až 3000 pôrodov. Bratislavské pôrodnice majú od 700 do 900 pôrodov,“** argumentoval minister. Preto vedenie rezortu má záujem na zlučovaní pracovísk tak, aby dosiahli za rok aspoň 1500 pôrodov, čo by sa malo prejaviť aj vo zvýšenej kvalite ich činnosti. K tomuto cieľu smeruje aj uzatvorenie pôrodnickej časti a rozhodujúcej časti gynekologického oddelenia v Podunajských Biskupiciach, ktoré by sa malo začať špecializovať na gynekológiu senioriek nad 65 rokov. Prezentoval tiež zámer vytvoriť v rámci verejného zdravotníctva v hlavnom meste Slovenska len tri pôrodnice. Vyjadril názor, že rezort očakáva aj rozvoj súkromných pôrodníc, ktoré by poskytovali klientkam vyšší komfort. Predpokladá, že Bratislava by jedno či dve takéto centrá uživila. **„Do systému poskytovania zdravotníckych služieb ich pustíme, ale nebude prichádzať do úvahy ich financovanie z verejného zdravotného poistenia.“**

Motiváciou odpredaj lukratívnych budov?

Keďže všetky zdravotnícke zariadenia, ktoré sa presúvajú do veľkých nemocničných komplexov, sa nachádzajú v lukratívnych častiach mestského intravilánu, vo verejnosti vzniká obava, či táto transformačná etapa nie je motivovaná úsilím záujmových skupín získať prítažlivé objekty za výhodné ceny. Minister zdôraznil, že verejne vyhlásil, že pri predaji satelitov bude jediným kritériom vyššia cenová ponuka. Preto verejne vyzval občanov, aby sa prihlásili do výberových komisií. **„Chceme aj takúto formu verejnej kontroly a chceme to robiť tak transparentne, ako sa len dá!“**

Nakoniec sa minister Zajac vyjadril ešte k nechuti, niekde i k odporu zdravotníkov uvoľniť doterajšie staré priestory a presťahovať sa do nových. **„Vnímam tento ľudský pocit, ved' sám som roky pracoval v budove I. ortopedickej kliniky na Hlbokej, mám k nej citovú väzbu a viem, čo je to tradícia. Na druhej strane nie je ani jednoduché operovať v neklimatizovanej operačnej sále, alebo prekonávať ťažkosti, ak vám netečie voda... Verím, že všetko to dobré, čo bolo v týchto, nazval by som ich rodinnými nemocnicami, sa presunom pracovísk nestradá. Naopak, som presvedčený, že ich presťahovaním príde do petržalskej a ružinovskej nemocnice aj kus ich histórie a tradície, ktoré sa budú v týchto nových priestoroch naďalej rozvíjať.“**

Riaditelia účastníkmi diskusie:

MUDr. Vladimír Mazanec, MBA, riaditeľ Fakultnej nemocnice na Mickiewiczovej ul.: Pri úvahách o presune I. ortopedickej kliniky na Hlbokej ul. som sa zamyslel, či sú v tomto zariadení schopní poskytovať pacientom, ale i zdravotníckym pracovníkom podmienky, ktoré si vyžaduje medicína tretieho tisícročia. Dospel som k záveru, že nie. To bolo pre mňa profesionálnym, etickým i morálnym vysvetlením, že k zmene musí prísť. Celý presun kliniky možno posudzovať z objektívneho i subjektívneho hľadiska. Verím, že otvorenou odbornou diskusiou sme názorové rozdiely prekonali. Som presvedčený, že ortopédia získala lepšie podmienky - nielen pre pacientov, ale aj pre lekárov, zdravotné sestry, čo sa nepochybne prejaví aj v tom, že klinika bude poskytovať ešte kvalitnejšie zdravotnícke služby.

Doc. MUDr. Ján Paškan, CSc., riaditeľ Fakultnej nemocnice sv. Cyrila a Metoda v Petržalke: Všetky „satelity“, ktoré sa presťahovali, resp. sa presťahujú do veľkých moderných fakultných nemocníc, získajú

lepšie podmienky. Ved' doteraz to boli jednodborové či dvojodborové malé nemocničky, ktorých prevádzka bola navyše vysoko nákladná. Mám aj ďalší postreh - z hľadiska odborného väčšina pracovníkov, ktorí v týchto nemocničkách roky a desaťročia pracovali, nemali skúsenosti z práce vo veľkej nemocnici a z výhod, ktoré z toho vyplývajú. Už teraz sa stretávam s konkrétnymi názormi, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti sa zjednodušilo a najmä skvalitnilo. Nepochybujem o tom, že aj ortopedická klinika, o ktorej sa v médiách písalo, že nemôže fungovať nikde inde, len na Hlbokej ul., získala neporovnateľne lepšie podmienky. Ešte pár slov k prezamestnanosti. Klinika hematológie a transfúziológie na Partizánskej ul. mala 22 postelí a 152 zamestnancov. Prešli k nám pracovať všetci. Majú tu desať modernejšie vybavených postelí, ale dosahujú vyššie výkony! A pritom len s polovicou z pôvodného počtu zamestnancov! Ani jednému sme však nemuseli dať výpoveď, viacerí odišli do dôchodku a s ďalšími devätnástimi, najmä lekármi, sme sa dokázali dohodnúť, hoci nás to stálo 2,5 milióna korún.

MUDr. Richard Demovič, PhD., riaditeľ Národného ústavu tuberkulózy a respiračných chorôb v Podunajských Biskupiciach: Pán minister sa zmienil o prezamestnanosti v Bratislave, hovoril o nich aj môj predrečník. Ja to budem ilustrovať na príklade nemocnice, ktorú riadim. Na mzdy a odvody do poisťovních fondov smeruje z finančných prostriedkov, ktoré mesačne dostávame od zdravotných poisťovní, až 83 %. Momentálne je vypísaný konkurz na miesto riaditeľa jedného zdravotníckeho zariadenia, ktoré sa tu už spomínalo. Ide o zariadenie, ktoré má veľmi podobné odborné zameranie ako nemocnica v Podunajských Biskupiciach. Je v ňom 450 lôžok a pracuje v ňom 453 zamestnancov. V nemocnici, na čele ktorej stojím, je postelí o niečo menej, ale zamestnancov o dve tretiny viac. Zdravotníctvo však nie je Slovenská televízia, ktorej riaditeľ dostal stovky miliónov korún na odstupné. Preto aj znižovanie personálu bude u nás prebiehať citlivo, postupne.

Minister Rudolf Zajac: To, o čom hovoril riaditeľ Demovič, je pre Bratislavu typické. Ak k tým 83 -percentám efektívnych zdrojov, ktoré má k dispozícii a dáva ich na mzdy, prirátame ešte náklady na kúrenie, prevádzku atď., na liečbu takmer nezostávajú žiadne financie. Zdravotníctvo je tu však na to, aby liečilo! Preto by, a tento odhad je veľmi orientačný, 40 percent lekárov z nemocníc malo posilniť ambulatnú sieť - a nielen v Bratislave. Zo 112 postelí, ktoré máme na Gynekologicko-pôrodníckej klinike na Zochovej ul., je asi 60 lôžok prázdnych, ale súčasne je tam zamestnaných 48 lekárov. Nemáme záujem ich prepúšťať, ale chceme, aby boli bližšie k pacientovi. Máme veľa internistov, ktorí sa musia rekvalifikovať na všeobecných lekárov.

MUDr. V. Mazanec, MBA: Koľko financií získame z predaja nadbytočných budov v bratislavskom zdravotníctve? Za objekt nemocnice na Bezručovej ul. by sme mohli dostať 190 miliónov, za 1. otorinolaryngologickú kliniku a foniatrické oddelenie na Zochovej ul. asi 60 miliónov, za Klinikum hematológie a transfúziológie na Partizánskej ul. 112 miliónov. Pravda, to je odhad fakultnej nemocnice, v ktorom zohľadňujeme tzv. trhovú hodnotu, ktorá sa však nemusí vždy dosiahnuť. Keďže rozostavaný areál fakultnej nemocnice na Rázsochách by sme chceli predať za 1,7 mld., spolu je to okolo 2,3 miliardy korún. Chceli by sme ich použiť na rekonštrukciu ústavu na Mickiewiczovej ul., ale aj na dofinancovanie niektorých činností. Táto suma môže významne pomôcť bratislavskému zdravotníctvu. **(zár)**

Zdroj: Zdravotnícke noviny č. 35/2003, str. 4 (25.9.2003)